

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1932.

32. številka

Tekma žanjic na Ižanskem polju

Na Ižanskem je imela pretkelo nedeljo kmetijska mladina svoj veliki praznik. Glavna tekma Zveze društev kmetijskih fantov in deklet za naslov prvakinje med žanjicami se je razvila ob krasnem vremenu v uprav veličastno manifestacijo kmetijske in nacionalne misli. Priridev se je vršila na Ižanskem polju pod zgodovinskim gradom, četrte ure izven vasi v smeri proti Krimu, ob poti, ki vodi v romantični Iški Vintgar. Na sredi polja je bil postavljen sijajno okrašen oder. Tamkaj so bili zbrani mnogi predstavniki oblastev, društev in javnosti, med njimi zastopnik bana g. sreski načelnik

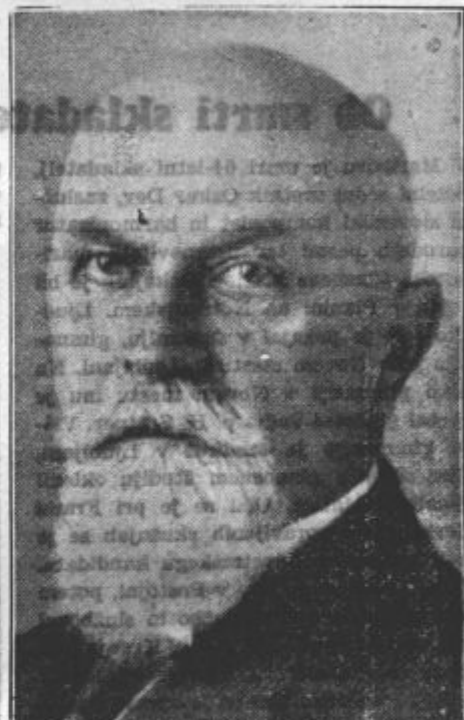

Znidaršič, narodni poslanec Albin Komana, zastopnik Kmetijske družbe Franc Kafol, predstavnica narodnega ženstva gospa Znidaršičeva, predsednik Zveze društev kmetijskih fantov in deklet, Ivan Kronovšek in drugi. Priobčujemo slike s te lepe prirideve, ki so se je udeležili ne le domačini in sosede iz krajev pod Krimom, temveč je prišlo gledat tekmovanje tudi veliko število Ljubljančanov in Posavcev in Posavk, ki so bile tudi med brhkimi žanjicami. Na prvi sliki so spodaj žanjice, ki korakajo na tekmovalno polje, zgoraj pa žanjica, ki hiti žeti in vezati zadnje snope. Ševeda je ob njej polno radovednih gledalcev, ki jo vzpodbujajo in občudujejo. Na drugi sliki so pa prve tri zmagovalke, ki so dobile lepa darila, in sicer je v sredi prvakinja Albina Zalarjeva, ki je prejela srebrni nastavek poln sladkarij, darilo ministra Puelja, na desni Francka Šenkova, tudi Ižanka, ki je bila druga in je prejela srebrno zapestno uro, darilo poslanca Komana, na levi je Josipina Trampuševa z Golega brda, ki je bila tretja in je prejela srebrno zapestno uro, darilo bana dr. Marušiča.

Po delu v zatišje

Predsednik višjega deželnega sodišča g. dr. Anton Rogina je zaprosil zaradi dosežene starostne meje za upokožitev. G. dr. Anton Rogina je letos povišal praznoval 70-letnico svojega narodu in vzvišenemu poklicu posvečenega življenja. Rodil se je 27. marca 1862 v Podgorju pri Slovenjgradcu kot sin ugledne kmečke družine. V krogu našega izobraženstva in svojega poklica je po svoji značilni kremenitosti njegov starodavni rod našel najboljšega zastopnika. Sedaj, ko se odpravlja v pokoj, ne bo v spodniko njegove velike skromnosti, če rečemo, da je predsednik g. dr.

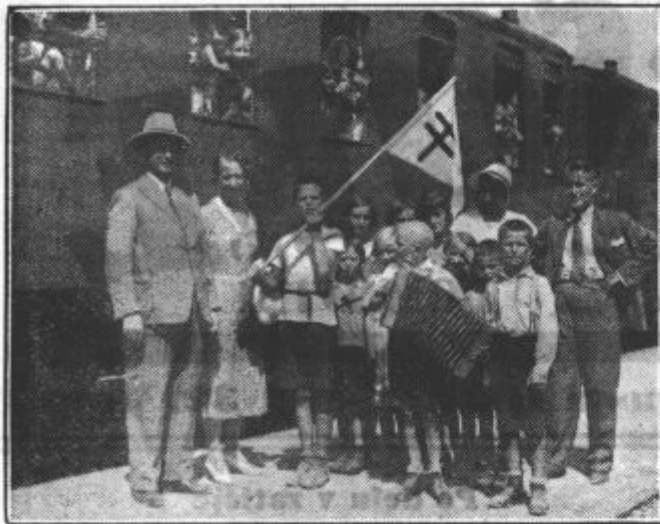
Anton Rogina mnogo koristil našemu narodu zaradi svojih velikih sposobnosti in svoje narodne zavednosti. Po končanih pravnih studijah je služboval pri državnem sodišču v Ljubljani, potem kot sodnik na Vrhniki, v Kranjski gori in Novem mestu, kjer je postal višji sodni svetnik. In povsod, kjer je služboval, je bil deležen največjega spoštovanja, ki je istočasno veljalo človeku, narodnjaku in sodniku. S treznim mirom je namreč vedno spravil v ravnotežje vse to, kajti njegovo življenje vodijo v prvi vrsti kremenita značajnost, človekoljubnost, srčna dobrotta in globoko razumevanje ljudskih teženj. Svojega odločnega narodnega prepričanja ni nikdar skrival, odličnih njegovih sposobnosti v poklicu pa niso mogli prezreti niti leta 1916., ko so ga poklicali k višjemu deželnemu sodišču v Gradcu. Prej je služboval v Novem mestu in ko je bil pred tem sodiščem med drugimi obojen zaradi veleizdaje tudi pisatelj dr. Ivan Lah in potem oproščen, je bilo vsem zavednim narodnjakom jasno, da je mogel pred beamnostjo nemškega vojnega preganjstva reševati žrtve samo sodnik tolikih sposobnosti in tolike značajne usmerjenosti, kakor je bil dr. Rogina. Ob prevratu so dr. Rogina kot enega najodličnejših slovenskih pravnikov poklicali k novo ustanovljenemu višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani. Pokojni predsednik Kavčnik in on sta organizirala naše višje deželno sodišče ter preprečila vsak zastoj v poslovanju naših sodišč. Zaradi velikih zaslug v tej težki dobi je bil g. dr. Rogina odlikovan z redom sv. Save III. vrste. Z začetkom leta 1928. pa je prevzel predsedstvo višjega deželnega sodišča. Z izrednim mirom, s katerim je v svojem življenju in poklicu reševal najtežje naloga, odhaja tudi v pokoj. Sila njegove osebnosti pa nam jamči, da bo enako čvrst in delaven še dolgo ohranjen narodu in domovini.

Prvi sokolski dom v Savinjski dolini

Novi sokolski dom v Gornjem gradu, prvi v Savinjski in Zadrečki dolini, je bil pretkelo nedeljo slavnostno odprt. Začetek je storjen, da ima gornjegrajski Sokol svojo dvorano s odrom. Delo pa se bo še nadaljevalo, da bo novi sokolski dom v kras vsej pokrajini.

Slika levo!

Pred odhodom na Rakitno

Protituberkulozna liga je poslala skupino bolnih otrok na okrevanje na Rakitno. Na viak so jih spremljali predsednik dr. Joža Bohinc (na desni), zdravnika dr. Prodan in gospa dr. Kristan - Lunačkova (na levi). Kakor je videti na sliki, nosijo otroci s seboj tudi prapor lige in nujno potrebno harmoniko, da jim bo za veselo pesem na prijetnem letovanju.

Franjo Grabjec †

V ljubljanski bolnici, kjer je zadnje mesece zaman iskal izboljšanja svojemu stanju, je te dni smrt rešila trpljenja uglednega ljubljanskega fotografa gosp. Franja Grabjeca. Šele lani 19. septembra je praznoval petdesetletnico rojstva. Bil je dolga leta načelnik zadruga fotografov za dravsko banovino, za katero si je pridobil prav izredne zasluge. Po rodu Poljak se je v Ljubljani povsem udomačil. Pokojniku naj bo ohranjen časten spomin.

Ob smrti skladatelja Oskarja Deva

V Mariboru je umrl 64-letni skladatelj, deželni sodni svetnik Oskar Dev, zaslužni slovenski komponist in harmonizator narodnih pesmi ter ustanovitelj mariborske Glasbene Matice. Pokojnik je bil rojen v Planini na Notranjskem. Ljudsko šolo je pohajal v Črnomlju, gimnazijo pa v Novem mestu in Ljubljani. Na nižji gimnaziji v Novem mestu mu je postal glasbeni vodja p. H. Sattner. Višjo gimnazijo je študiral v Ljubljani, kjer se je v glasbenem študiju oklenil Glasbene Matice. Učil se je pri Franu Gerbiću. Po opravljenih skušnjah se je lotil prakse za odvetniškega kandidata. Ostal je poldrugeto leto v Postojni, potem je prestopil v sodno službo in služboval kot sodnik v škofji Loki, Kranju, na Brdu in v Mariboru, kjer je šel lani v pokoj. Pionirsko delo pa je opravil Oskar Dev z nabiranjem koroških narodnih pesmi. Nabiral je ta narodni zaklad nad 10 let v Rožu, v Ziljski in Podjurski dolini. V štirih zvezkih je neprisljleno harmoniziral narodne napeve in jim dal koncertno obliko. Kako lepe in prikupne so te skladbe, priča dejstvo, da jih je narod večinoma sprejel in prepeval ob vsaki priložnosti. Nad vse popularne so Devove nagrobnice.

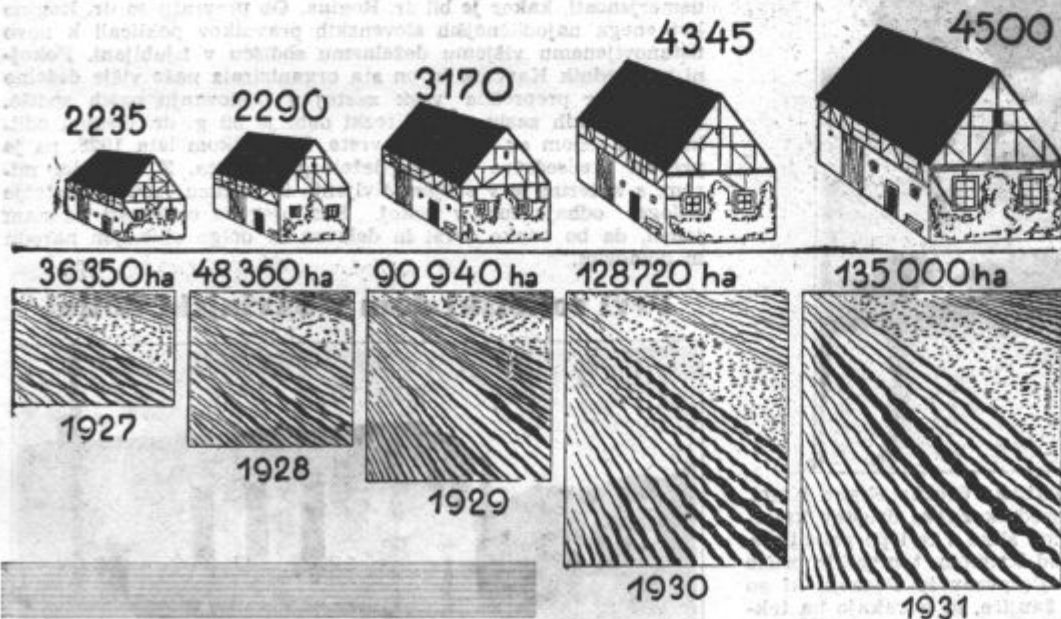

Nov gasilni dom v Krški vasi

Prostovoljno gasilno društvo v Krški vasi je letos 17. julija proslavilo otvoritev svojega novega doma. Na predvečer je bila baklada in podoknica zaslužni kumici gospe Rudmanovi. V nedeljo ob 11. se je nato izvršila svečana blagoslovitev in otvoritev doma. Nagovorili so nazvoče gasilce in mnogobrojne udeležence duhovnik Tomažin, načelnik društva Iv. Lopatič in župan Martin Horvatič, mala deklica pa je s pesniško zasnovanim nagovorom izročila šopek cvetic ge. kumici. Upravičeno so govorniki poudarjali važnost gasilske organizacije in požrtvovalnost vaščanov, ki s z neumornim delom in uvidnimi podporami pripomogli k dograditvi doma, ki ne bo služil le svrham vrlih graditeljev, temveč v splošno kulturne in prosvetne svrhe. Svečanosti je sledila prijetna in dostojna prosta zabava na vrtu g. Dvornika, kjer se je posebno požrtvovalno izkazal ubrani krškovaški pevski zbor.

Tudi drugod ni bolje

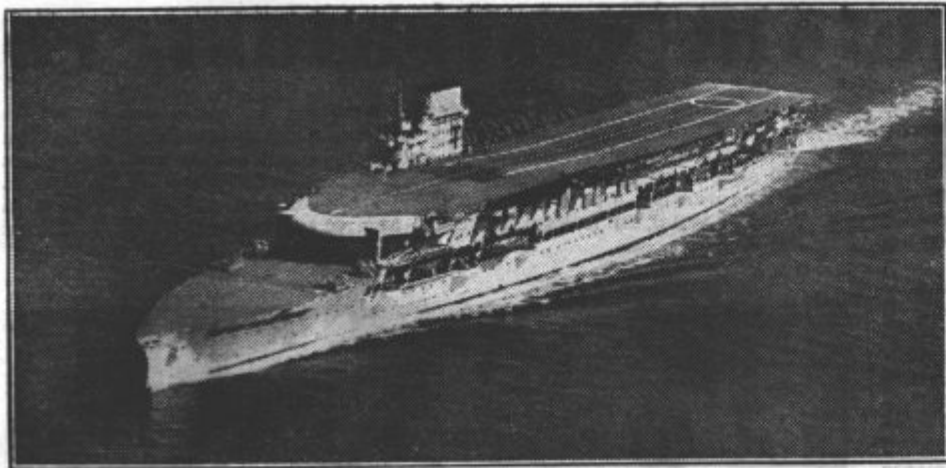
Vsak pozna težave našega kmetijstva, ki ga tirajo dolgovi na boben. Da tudi v Nemčiji ni kmetu z rožicami postilano, vidimo nazorno z naslednje slike: Hišice nam kažejo, kako je raslo število na dražbi prodanih posestev od 1925.—1931. leta, polja pa površino v hektarih. Pač žalostna slika propadanja nekdanj tako na prednega nemškega kmetijstva.

80 letnica požrtvovalne narodnjakinje

Gospa Ivana Vošnjakova je prejšnjo sredo dopolnila 80 let svojega plodnosnega življenja. Rojena je bila 1. 1852. kot hčerka posestnika Kajtne na Gomilskem, leta 1880 pa se je poročila s pekovskim gospod. Francetom Vošnjakom v Šoštanju. — Mlada zakonca sta ustanovila v Šoštanju gostilno, ki sta ji dala ime »Jugoslavija«.

Zaradi hudih nasprotstev nemškutarjev ta gostilna seveda ni imela obstanka. Leta 1891. pa sta zakonca kupila v Celju hišo na sedanjem trgu Kralja Petra in ustanovila tam pekarno, ki je prvo slovensko podjetje te vrste v Celju. G. France Vošnjak je deloval pri posojilnici, pri Slovenskem obrtnem društvu ter pri vseh narodnih organizacijah in mu je pri tem težavnem delu zvesto pomagala gospa Ivana. Zakonca sta vzorno vzgojila in posvetila delu za narod šest otrok. Mož je umrl v Celju že leta 1907 in je nato vodila pekarno vdova s svojo najstarejšo hčerko. Ob lepem jubileju še mnogo srečnih let.

Slika levo:

Poset angleškega brodovja

Med angleškimi ladjami, ki so posetile naš Jadran, je bil tudi nosilec avijonov »Glorions«, ki ga vidimo na sliki. Ladja je dolga dobrih 250 m in 50 m široka ter nosi v dveh etažah okrog 90 letal, opremljenih z bombami in torpedi, ki so tako urejeni, da se med letom lansirajo v morje proti sovražnim ladjam. Ta nosilec avijonov je delo najnovejše konstrukcije. Polnoštevilna posadka šteje 1200 mož.

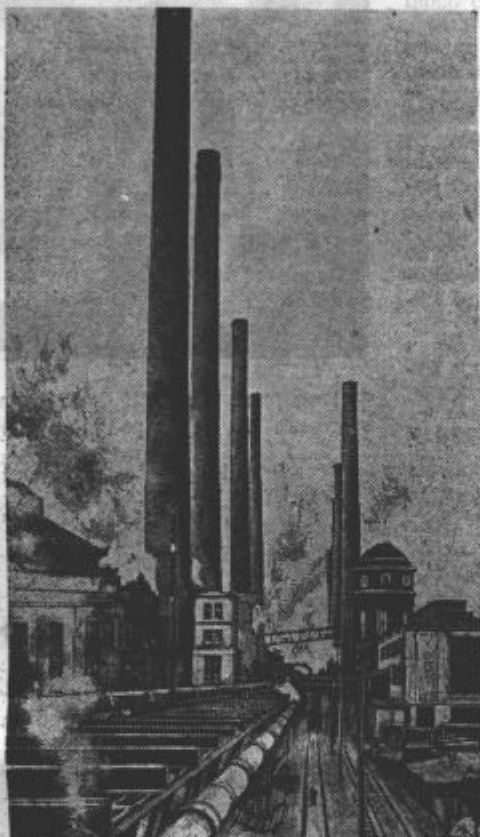
Slika desno:

Pogled na dela za vodovod v Pongráču,

ki bo te dni slovesno otvorjen ter bo preakrboval z zdravovo vodo stotine hiš.

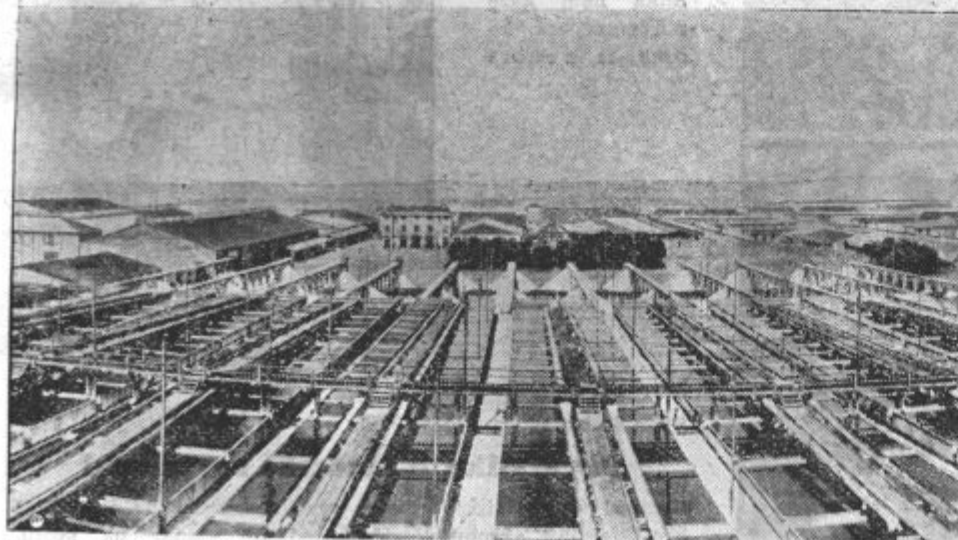
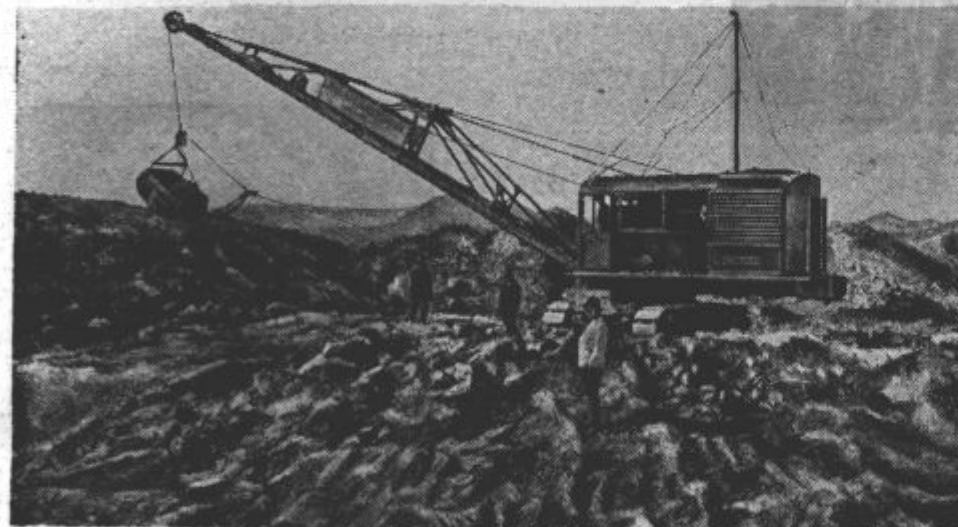
Boj med kemijo in naravnimi proizvodi

Pred vojno je kril potrebo dušika v veliki večini naravni soliter, ki ga kopljejo v Čileju, kakor vidimo na sliki, z ogromnimi stroji. Surovi soliter čistijo v posebnih napravah. Ko je bil pa med vojno uvoz čilskega solitra nemogoč, so nastale po Evropi velike tovarne za umetni soliter, ki ga dobivajo iz zraka. Začel se je boj med obema proizvajalčema. Kakor kaže, bo podlegel naravni čilski soliter.

Slika desno: Leunawerk — največja tovarna za dušik in dušikove proizvode na svetu.

Slika spodaj: Kopenje surovega solitra.

Tovarniške naprave, kjer se čisti soliter

Smrt avstrijskega državnika

V sanatoriju »Wienerwald« v Pernitzu na Nižnjem Avstrijskem je pred dobrim tednom preminil bivši avstrijski zvezni kancelar dr. Ignacij Seipel. Kakor znano, je dr. Seipel bolehal že več let. Letos spomladi so začele njegove telesne moči vidno pešati, zato se je podal v sanatorij, kjer se je njegovo stanje le za kratko dobo izboljšalo. Pred nekaj dnevi so mu znova začele pojemati moči, dobil je zelo nizko temperaturo in oslabiljenje srca, tako da je podlegel. Z dr. Seipelom je odšel v večnost eden izmed najbolj nadarjenih politikov krščansko socialne stranke. Rojen je bil 1876 na Dunaju. Po končanem študiju teologije je kmalu postal doktor ter je kot tak dobil leta 1909. profesuro za moralno teologijo na dunajski univerzi. Leta 1919. je bil imenovan za ministra socialne politike v Lammaschovi vladi, ki je bila zadnja nekdanje monarhije. Dr. Seipel se ni nikdar odrekel svojemu monarhističnemu mišljenju in je bil tih prijatelj Habsburžanov. V avstrijski republiki je trikrat sestavil vlado. Kot odličan pisatelj je spisal poleg mnogih teoloških tudi politična dela, eno najvažnejših je bilo »Narod in država«. Vest o nenadni smrti bivšega zveznega kancelarja, prelata dr. Ignacija Seipela, je na pravila zelo globok vtis. Dr. Seipel je bil pokopan na državne stroške pri takšni udeležbi, da jo je Dunaj le redko videl. Zapustil ni premoženja.

Slika desno:

Obtoženi duhovnik na gledališkem odru

Angleški duhovnik Davidson, ki je že več mesecev obtožen zaradi nemoralnega življenja, nastopa zdaj v nekem londonskem gledališču z izgovorom, da si mora zaslužiti denar za poravnavo procesa. Predstave z njegovim nastopom so tako obiskane, da je morala policija povečati število redarjev.

Pred novim vzletom v stratosfero

Prof. Piccard ki se pripravlja na drugi vzlet v stratosfero, je dospel s svojim avtomobilom in svojim spremstvom na letališče Dübendorf pri Curihu, kjer kani startati z asistentom Cosynsom. Novinarjem je pogumni profesor izjavil, da še ni točno določen dan njegovega vzleta, ki zavisi v prvi vrsti od lepega vremena. Balon se bo dvignil eno uro ali po ure pred sončnim vzhodom in bo ostal v zraku do 18. zvečer. Piccard računa z možnostjo, da mu lahko zračne struje zanesejo balon v bližino Afrike, kjer bo primoran spustiti se na vroča peščena tla. V veliki višini, ki jo kani doseči, so namreč vetrovi zelo močni, mestoma znaša njih brzina do 200 km na uro. Na tokratni polet bo vzel s seboj oddajni aparat za kratke valove. Z njim hoče v slučaju potrebe klicati na pomoč, zlasti v primeru, da bi njega in Cosynsa zaneslo daleč od ljudskih bivališč. Oddajni aparat je močan 50 vatov in Cosynsovo klicno znamenje bo B 9. Prve vesti bo oddal Cosyns po valovnem traku, in sicer v višini 6000 m nad zemljo, kjer se kanita on in Piccard nekoliko ustaviti, če pojde vse po sreči. Način Cosynsovega oddajanja pa zavisi povsem od antene in njenega delovanja, glede katerega so mogoče samo domneve, ne pa kakšna sigurnost. Vsak Cosynsov klic bo preveden s posebnim ključem, zato bodo njegove kliče razumele v prvi vrsti osebe, ki jih bosta učenjaka v naprej posvetila v svoje šifrirano pismo.

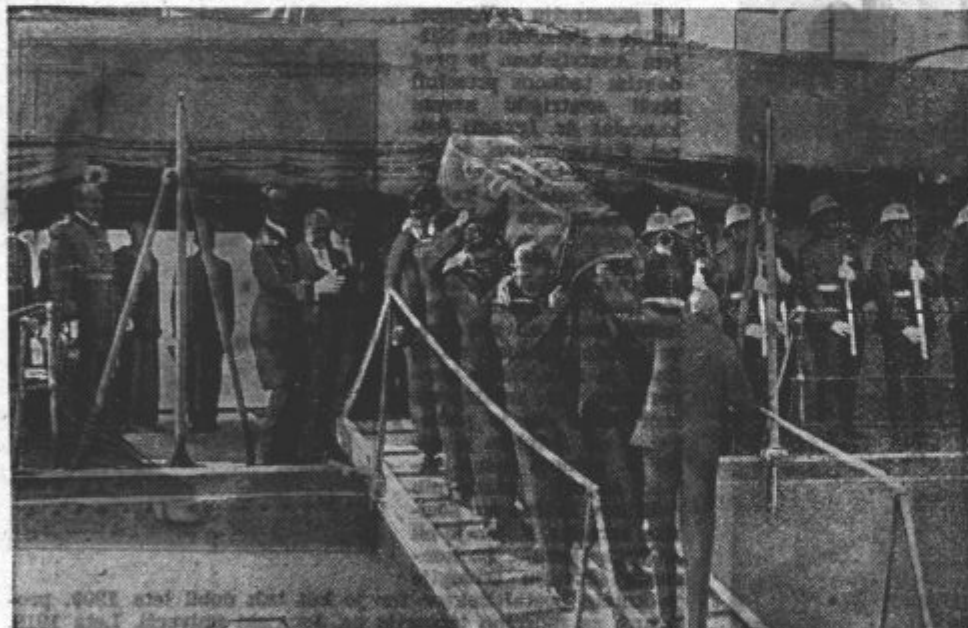

Prof. Piccard s svojo družino in svojim tokratnim spremljevalcem v stratosfero fizikom Cosynsom (levo).

V Bruslju so dogradili gondolo za drugi vzlet profesorja Piccarda v stratosfero. Te dni so jo pod učenjakovim (X) nadzorstvom prepeljali v Curih, kjer bo Piccard startal v stratosfero.

Smrt avstrijskega državnika

Je bil imenovan za ministra sodne policije v Ljubljani. Vlasti, in je bil zadnje večerje ministrski. Dr. Robjež se ni

Slika levo:

Zadnji portugalski kralj v svoji domovini

Portugalski mornarji neso krsto s truplom zadnjega portugalskega kralja z angleške križarke »Concorde« v Lizboni.

Slika desno:

Kraljevska poroka v Abesiniji

Nedavno se je poročil etiopski prestolonaslednik. — Slika nam kaže novoporočenca, ko odhajata iz cerkve

Slika levo:

Prva slika o siamski revoluciji

Siamski oficirji čitajo progias revolucionarjev, da je izgubil kralj, zadnji absolutistični (samodržni) vladar na svetu, pravice do neomejene vladarske moči.